

09003

2009/5. szám Ára: 1450 Ft
6 EUR - 26 LEI - 560 DIN

OCTOGON

ARCHITECTURE & DESIGN

www.octogon.hu

Joseph Pulitzer
Emlékdíj 2003

**Az OCTOGON
havilap!**

**KÖTUTAJ:
KORTÁRS
PORTUGÁL
ÉPÍTÉSZET**

**A KÜLÖNBÖZŐSÉG
POÉZISA:
BORIS PODRECCA**

EIFFELTŐL AZ EIFFELIG

**BELGRADE
DESIGN WEEK 2009**

Szerkesztő:
Vukosavljević
Zorán PhD
Építész:
Guilherme
Machado Vaz
Fotó:
iz.architects

KISVÁROSI KOLLÁZS

Centro do Cívico, Custóias, Portugália

ÁZ EGYETEMRŐL ÉPPEN KIKERÜLT, LEGFIATALABB GENERÁCIÓ SZÁMÁRA A TÖRTÉNETI ÉRTÉK LEHETŐSÉGET TEREMT KARAKTERES MEGJELENÉSŰ ÉPÜLETEIK KOLLÁZSSZERŰSÉGÉNEK HANGSÚLYOZÁSÁRA. EZ AZ ÚJONNAN FELNÖVŐ NEMZEDÉK SZÁMOS HÓNAPOT TÖLTÖTT TANULMÁNYAI IDŐSZAKÁBAN KÜLFÖLDÖN, AHOL SZEMÉLYESEN TAPASZTALHATTA A PORTUGÁL ÉPÍTÉSZOKTATÁSTÓL NÉHA JELLEMZŐEN ELTÉRŐ OKTATÁSI SZEMLELETET ÉS TERVEZŐI METÓDUSOKAT. A NEMZETKÖZI TRENDEKBEN JÁRATOS, AZ ÉRVÉNYESÜLÉST A MEGSZOKOTT HAZAI VISZONYOKHOZ KÉPEST AZ ÚJDONSÁGBAN KERESŐ ÉPÍTÉSZGENERÁCIÓ KÖNNYEDÉN NYÚL A JÓL OLVASHATÓ, DIAGRAMOKBAN KÉPIESÍTHETŐ ÉPÍTÉSZETI MAGATARTÁSHOZ. A TOPOLOGIÁT ÉS A VÁROS SZERVES FEJLŐDÉSÉBŐL KIFEJTHETŐ IDENTITÁST KRITIKAI ÉLCCEL ÍRJÁK FELÜL.

Portó északi városhatárában található Custóias kis településmagja háromszög alakú városi köztérre szerveződött. A környező utcák klasszikus, kétszintes beépítése felszakadt, többszintes társasházak jelentek meg az agglomerációra jellemző lakossági feltöltődés folyamatából adódóan. Az észak-portugáliai metropolisz dinamikus fejlődése azonban elvonta a kereskedelem és ipar életszerű fejlődését, magasfokú függőség jött létre a nagyvárossal: a belvárosból jelentős számmal kiköltözők valójában Portó infrastruktúráját használják, közvetlen lakóhelyhez kötődésük minimális. A lakosság és társadalom nagymértékű átrendeződését és felgyorsuló cserélődését a helyi önkormányzati rendszer megerősítésével kívánják kezelni, mely lokális programokkal és közösség-szervezéssel erősíti az új identitást. Talán a többrétű probléma válaszként is értelmezhetjük Guilherme Machado Vaz precíz beavatko-

zását, mely a kisváros főtérének jellegzetes sarki pontján helyezkedik el. A lakóházak és üzletsorok zártvonalú beépítését megtöri a közösségi ház hátrébb húzott telepítése, mely a csatlakozó keskeny utcácska tervfalanak kiszélesítése miatt előírás volt. Így az illeszkedés csak egy vélhető jövőbeli szituáció megragadását jelentheti, de a valóságban létező heterogén szövetben a ház most teljesen idegenül hat: a régi utcafronton álló lakóházak és a már új beépítési vonalba helyezett társasházak kaotikussága váltja egymást. Az építészeti szándék csak minimális beszélő viszonyt alakít ki e szituációban: a térébőlbe enyhe rámpa és lépcső került, az alsó szint homlokzat-sávot behajtották a bejárat felé. Karakteres homlokzati rajzolata szintek és magasságok egyszerűsített átvételét sejteti, de szigorúsága inkább szerkesztésnek hat, mely az elkövetkező épületek számára

előszerkesztés, mintsem a környező történeti beépítés homlokzatképzési rendszerének megértésére való törekvés. A keskeny nyílások randomszerű elhelyezése is feloldja a szigorú szimmetriába rendeződő, egyszerű vagy nyílástengelyek ritmikus kompozíciójából alkotó gazdagabb architektúrákat. Vaz nem kíván kommunikálni, inkább újrakódol. Épülete betoldás egy hosszú idők óta íródó történetbe, de szándéka szerint víruszerű elem, melyet a jelenlegi szituáció kollázshatása is erősít. A közösségi ház racionális alaprajzi szervezése egy jól működő organizmust mutat, mely oltás a kontrollálatlanul burjánzó fejlődésben. De éppen finom rezdülései kívánják az emlékezet elszakadt fonalát felvenni, továbbadni és tudatosan más irányba lendíteni.

A tanulmány az OTKA 68610 számú kutatása és a MTA Bolyai Ösztöndíj támogatásával valósult meg.

Építészeti keret, természetesen fejlődő térhasználat

az emeleten

Kimért szimmetria a tárgyalóban

Építész:
Guilherme Machado Vaz
 Tervezői kontakt:
www.guilhermemachadovaz.com
 Tervezés:
2002-2004
 Építés:
2004-2007
 Szintszám:
pince + 4 szint
 Összterület:
760 m²

